
Declaració del Consell Valencià de Cultura sobre el Castell del Puig de Santa Maria

Autor: Comissió de Llegat Històric i Artístic
Aprovació: Comissió de Govern, 18 de juliol de 2016

El Castell del Puig de Santa Maria és un patrimoni històric i antropològic al qual els valencians no podrien renunciar sense perdre un dels elements fonamentals que els unixen i els identifiquen com a poble. Des del segle XI, tothom que va pretendre conquerir València i el seu Regne va haver de començar per apoderar-se d'este element defensiu. Des del comte Berenguer Ramon II i el rei de Saragossa Mustain, passant pel rei lleonés Alfonso VI o pel castellà Pedro el Cruel. El Cid, en 1094, va situar el seu campament base en el castell de Cebolla o Juballa, com en deien llavors, i des d'ell es va ensenyorir de València durant un temps. Va ser Jaume I qui, seguint una tàctica similar a la del Cid, després de prendre el castell, dit en aquell moment d'Enesa, va aconseguir conquerir València i el seu Regne. Des del moment que el rei Jaume va designar el Castell del Puig com a centre seu d'operacions, la fortalesa va ser lloc d'encontre dels musulmans valencians amb els nous pobladors que venien amb l'exèrcit i que anaren expandint-se fins a definir el que som els valencians del segle XXI.

La consciència històrica del poble valencià s'enfortix si sap conservar els elements patrimonials de la seua constitució. En este sentit, el Consell Valencià de Cultura estima que la recuperació del Castell del Puig de Santa Maria és un deure ineludible, ja que parlem dels orígens de la nostra identitat i de la nostra història

El Consell Valencià de Cultura considera que les restes, torres, murs, dependències, etc., d'este castell que encara emergixen per tot el seu perímetre podrien ser recuperats, excavats i consolidats a fi que puguen ser admirats pels visitants. Esta fortalesa no representa un passat obsolet, sinó un llegat que ha arribat fins als valencians del tercer mil·lenni i que estem obligats a preservar.